

Ügyiratszám: NAIH-1802-2/2013/V

Dr. Feith Helga Judit részére
főiskolai docens, tanszékvezető

Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Kar Társadalomtudományi tanszék

Tisztelt Tanszékvezető Asszony!

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz (a továbbiakban: Hatóság) írt elektronikus levelében az egészségügyi intézmények által vezetett, kiskorúakat érintő betegdokumentáció szülők általi megtekintéséről és az erre vonatkozó adatvédelmi biztosítási és Hatósági joggyakorlat megismerhetőségéről, kutathatóságáról kért felvilágosítást.

Tájékoztatom, hogy a Hatóság honlapján naih.hu <http://naih.hu/index.html> honlapon, valamint ezen a honlapon keresztül elérhető <https://81.183.229.204:51111/abi/> internet oldalon, – amely a korábbi adatvédelmi biztos honlapja – hozzáférhetőek a kutatási területére vonatkozó állásfoglalások és jogesetek, elsősorban az éves beszámolóik egészségügyi fejezeteiben, illetve az állásfoglalások menüpont alatt is.

A Hatóság álláspontja szerint az egészségügyi dokumentáció megismerése és tájékoztatáshoz való jog gyakorlása során az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.), az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Eüak.), az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.), valamint a jelenleg hatályos, a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény (a továbbiakban: Csjt.), valamint a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) rendelkezéseit együttesen kell alkalmazni.

Ez összefoglalhatóan azt jelenti, hogy a felsorolt törvények előírásai alapján meg kell vizsgálni, hogy az egészségügyi dokumentáció alanya (a kezelés alatt álló személy) milyen jogállású: kiskorú vagy sem, cselekvőképes, korlátozottan cselekvőképes, cselekvőképtelen, és ennek megfelelően ki jogosult arra, hogy az Eütv. alapján az egészségügyi dokumentációba való betekintést is magában foglaló tájékoztatáshoz való jogot gyakorolja, illetve az ilyen jogot gyakorolni kívánó személy jogosult-e a kezelt egészségügyi adatok megismerésére.

Az Eütv. 11. § (4) bekezdése alapján a kiskorú betegnek joga van arra, hogy szülője, törvényes képviselője, illetőleg az általa vagy törvényes képviselője által megjelölt személy mellette tartózkodjon.

Az Eütv. 12. § (1) és (5) bekezdése alapján a gyógyintézet elhagyásának jogát a cselekvőképtelen beteg csak a törvényes képviselő egyetértésével gyakorolhatja.

Az Eütv. 24. § (1) és (6) bekezdése szerint a beteg jogosult megismerni a róla készült egészségügyi dokumentációban szereplő adatait, illetve joga van ahhoz, hogy – a 135. §-ban foglaltak figyelembevételével – egészségügyi adatairól tájékoztatást kérjen.

(6) Cselekvőképtelen személy dokumentációjába való betekintési jog a 16. § (1)-(2) bekezdései szerinti személyt, korlátozottan cselekvőképes személy dokumentációjába való betekintési jog a beteget, illetve a 16. § (1) bekezdés a) pontja szerint megnevezett személyt, ennek hiányában a törvényes képviselőt illeti meg.

Az Eütv. 16. § (2) a) pontja a cselekvőképtelen beteg törvényes képviselőjét első helyen említi a betekintési jog tekintetében is.

Az Eütv. 136. § (2) b) pontja elrendeli, hogy az egészségügyi dokumentációban fel kell tüntetni a cselekvőképes beteg esetén az értesítendő személy, kiskorú, illetve gondnokság alatt álló beteg esetében a *törvényes képviselő nevét, lakcímét, elérhetőségét.*

Vagyis már az ellátás megkezdésekor, dokumentáció során tisztázni kell, hogy ki vagy kik az érintett kiskorú törvényes képviselői.

A Ptk. 12. §-a szerinti kiskorú az a személy, aki a 18. életévét még nem töltötte be, kivéve ha házasságot kötött.

A Csjt. 70. §-a alapján a kiskorú gyermek szülői felügyelet vagy gyámság alatt áll, a 71. § (2) bekezdése szerint a szülői felügyelet a kiskorú gyermek gondozásának, nevelésének, vagyona kezelésének, valamint törvényes képviselőnek jogát és kötelességét, továbbá a gyámnevezésnek és a gyámságból való kizárásnak jogát foglalja magában.

A Csjt. 72. §-a akként rendelkezik, hogy: (1) A szülői felügyeletet a szülők együttesen gyakorolják – ellentétes megállapodásuk hiányában – akkor is, ha már nem élnek együtt.

(2) Ha a házasság felbontása vagy a gyermek elhelyezése iránti perben a gyermeket a szülők megegyezése vagy a bíróság döntése alapján valamelyik szülőnél elhelyezték, a felügyeletet ez a szülő gyakorolja, kivéve, ha a szülők kérelmére a bíróság a gyermekelhelyezéssel egyidejűleg közös szülői felügyeletet rendelt el, illetve a szülőknek a közös szülői felügyeletre vonatkozó egyezségét jóváhagyta.

(3) Ha a közös szülői felügyelet gyakorlása során a szülők már nem tudnak együttműködni, a közös szülői felügyeletet a bíróság bármelyik szülő kérelmére megszünteti, feltéve, hogy a megszüntetés a gyermek fejlődése szempontjából is indokolt.

A Csjt. 72/B. §-a alapján:

(1) A különélő szülők a gyermek sorsát érintő lényeges kérdésekben a gyermek elhelyezését követően – közös szülői felügyelet hiányában is – együttesen gyakorolják jogukat, kivéve, ha a különélő szülő felügyeleti jogát a bíróság korlátozta, szüneteltette vagy megszüntette.

(2) A gyermek sorsát érintő lényeges kérdés: a kiskorú gyermek nevének meghatározása, illetve nevének megváltoztatása, tartózkodási helyének kijelölése, továbbá iskolájának, valamint életpályájának megválasztása.

A Csjt. 86. § (1) bekezdése értelmében: a szülői felügyeletet gyakorló szülő joga és kötelessége, hogy kiskorú gyermekét mind személyi, mind vagyoni ügyeiben képviselje.

A Csjt. 88. §-a lehetővé teszi, hogy a bíróság megszüntesse a szülői felügyeletet:

(1) a) ha a szülő felróható magatartásával gyermeke javát, különösen testi jólétét, értelmi vagy erkölcsi fejlődését súlyosan sérti vagy veszélyezteti,

b) ha a gyermeket más személynél helyezték el, vagy átmeneti nevelésbe vették és a szülő felróhatóan gyermeke érdekét súlyosan sértő módon nem működik együtt a gyermeket gondozó nevelőszülővel vagy intézménnyel, gyermekével nem tart kapcsolatot, továbbá

magatartásán, életvitelén, körülményein az átmeneti nevelés megszüntetése céljából nem változtat,

c) ha a szülőt a bíróság valamelyik gyermeke személye ellen elkövetett szándékos bűncselekmény miatt szabadságvesztésre ítélte.

(2) A bíróság a szülői felügyeletet abból az okból is megszüntetheti, hogy a szülő életközösségben él a felügyelettől megfosztott másik szülővel és ezért alaposan tartani lehet attól, hogy a felügyeletet nem fogja a gyermek érdekének megfelelően ellátni.

(3) Ha a bíróság a szülői felügyeletet a szülő mindegyik gyermeke tekintetében megszüntette, a megszüntető határozat hatálya kihat a később született gyermekekre is.

(4) Az, aki szülői felügyeletet megszüntető jogerős ítélet hatálya alatt áll, nem fogadhat örökbe, gyámságot nem viselhet, gyermek nála nem helyezhető el és nincs joga arra, hogy gyermekével kapcsolatot tartson.

A Csjt. 91. §-a szerint:

(1) Szünetel a szülői felügyelet, a) ha a szülő cselekvőképtelen, vagy cselekvőképességében korlátozva van, b) ha a szülő ismeretlen helyen távol van, vagy ténylegesen akadályozva van, c) ha a bíróság a gyermeket harmadik személynél helyezte el, d) ha a szülő hathetes életkoránál fiatalabb gyermeke ismeretlen személy általi örökbefogadásához járult hozzá, e) ha a gyermeket a gyámhatóság átmeneti nevelésbe vette, f) ha a gyámhatóság a gyermek családba fogadásához hozzájárult, g) ha a szülővel szemben a bíróság a gyermek sérelmére elkövetett cselekmény miatt büntetőeljárású kényszerintézkedésként távollattartást rendelt el, a kényszerintézkedés időtartamáig, h) ha a szülővel szemben a rendőrség vagy a bíróság a gyermek, illetve a gyermekkel közös háztartásban élő hozzátartozója sérelmére elkövetett, külön törvényben meghatározott hozzátartozók közötti erőszak miatt ideiglenes megelőző távollattartó határozatot, megelőző távollattartó határozatot hozott.

(3) A gyermek sorsát érintő lényeges kérdésekben való döntés kivételével szünetel a szülői felügyelete annak a szülőnek, akinek gyermeke a különélő másik szülőnél van elhelyezve, de szülői felügyeleti jogát a bíróság nem szüntette meg. Nem szünetel a szülői felügyelet, ha a szülők vagy a bíróság a közös szülői felügyeletről döntött.

A Csjt. 92. §-a azonban a fentiek mellett is biztosítja, hogy:

(1) A gyermeknek joga, hogy különélő szülőjével személyes és közvetlen kapcsolatot tartson fenn. A gyermekétől különélő szülő joga és kötelessége, hogy gyermekével kapcsolatot tartson fenn, vele rendszeresen érintkezzen (a kapcsolattartás joga). A gyermeket nevelő szülő vagy más személy köteles a zavartalan kapcsolattartást biztosítani.

(2) A szülőnek – kivéve, ha a külön jogszabályban meghatározott ideiglenes megelőző távollattartó határozat, megelőző távollattartó határozat, illetve ha gyermek sérelmére elkövetett cselekmény miatt a büntetőeljárásban elrendelhető távollattartás kényszerintézkedés hatálya alatt áll – joga van gyermekével kapcsolatot tartani akkor is, ha szülői felügyeleti joga szünetel.

A betegellátás során tehát tisztázni kell, hogy a törvényes képviselő jogát mely személy (szülő, gyám) gyakorolhatja a kiskorú ellátottak esetében és e személyek jogosultak-e (illetve kötelesek-e) az Eütv.-ben biztosított betegjogok gyakorlására. Figyelembe kell venni továbbá, hogy az Infotv. 6. § (3) bekezdése alapján az érintett kiskorú már 16 éves korától hozzájárulhat személyes adatai kezeléséhez, a hozzájárulását tartalmazó jognyilatkozatának érvényességéhez törvényes képviselőjének beleegyezése vagy utólagos jóváhagyása nem szükséges. Vagyis a 16. életévet betöltött személy rendelkezhet arról, hogy a betegdokumentációjába (különleges adati esetén írásban) betekintést engedélyez a szülői felügyeleti (törvényes képviselői) joggal nem rendelkező szülője számára.

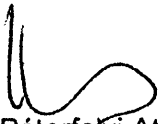
Amennyiben kétség merül fel az iránt, hogy az érdeklődő, betekintést kérő szülő, vagy más személy a gyermek törvényes képviselője-e erről nyilatkoztatni kell, illetve a másik szülő, valamint a gyámhatóság erre vonatkozó nyilatkozatát is be kell szereznie az egészségügyi intézménynek.

A fentiek mellett tájékoztatom, hogy a <http://naih.hu/adatvedelmi-allasfoglalasok.html> internet oldalon is talál az egészségügyi adatok kezelését érintő a Hatóság által kibocsátott állásfoglalásokat.

A személyes adatok védelmét, valamint a közérdekű, vagy közérdekből nyilvános adatok megismerését érintő ügyben a jövőben is forduljon a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz bizalommal.

Budapest, 2013. július 31.

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár

